

Προς

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
Αμαλιάδος 17, 115 22 Αθήνα

Υπόψη **κας Υπουργού, Τ. Μπιρμπίλη**

ΘΕΜΑ: Δημόσια Διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου «Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών
Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου

ΑΡ.ΠΡΩΤ.: 045

Αθήνα, 3/6/2011

Αξιότιμη κα Υπουργέ,

Αναφερόμενοι στην από 16.05.2011 πρόσκληση για την κατάθεση απόψεων στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης για το Σχέδιο Νόμου «Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου (Ενσωμάτωση οδηγιών 2009/72, 73 και άλλες διατάξεις)», θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Α. Γενικές παρατηρήσεις επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων

1. Καταρχάς, ο Σύνδεσμος διατυπώνει την δικαιολογημένη ανησυχία του ενόψει του προκριθέντος –τελικώς- σχήματος του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς (ΙΤΟ) αντί του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού. Θυμίζουμε ότι το πρότυπο του ιδιοκτησιακού χωρισμού αποτελεί τη βασική επιλογή του Ευρωπαϊκού νομοθέτη, στο όνομα της πλήρους και *ρεαλιστικής* ανεξαρτητοποίησης του Διαχειριστή, ούτως ώστε να διασφαλισθεί ο αποτελεσματικός διαχωρισμός των δικτύων από τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας. Ο Σύνδεσμος, στο πλαίσιο των συζητήσεων που έλαβαν χώρα πριν από τη διατύπωση των διατάξεων του υπό διαβούλευση σχεδίου νόμου, είχε εκθέσει αναλυτικά τις απόψεις του αναφορικά με τα πλεονεκτήματα της προσφορότερης και πλέον αποτελεσματικής λύσης του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού.

2. Εξάλλου, ενόψει του υφιστάμενου μοντέλου του ΔΕΣΜΗΕ, στον οποίον η καθετοποιημένη επιχείρηση διαθέτει το 49% του μετοχικού του κεφαλαίου, η επιλογή του περιγραφόμενου στην Οδηγία μοντέλου ΙΤΟ, ήτοι διαχείριση της μεταφοράς από 100% θυγατρική της ΔΕΗ, συνιστά προφανή «οπισθοδρόμηση» σε σχέση με την υφιστάμενη οργάνωση της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Εξάλλου, δοθισών των εγγενών συγκρούσεων συμφερόντων που έχουν επανειλημμένα τονιστεί από τον Σύνδεσμο, η μετάβαση σε ένα μοντέλο όπου ο Διαχειριστής θα ανήκει στην δεσπόζουσα –πρώην μονοπωλιακή και νυν καθετοποιημένη- επιχείρηση δεν παρέχει κανένα εχέγγυο αμερόληπτης και μη διακριτικής μεταχείρισης των λοιπών συμμετεχόντων στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς όχι μόνο δεν εξαλείφονται, αλλά ενισχύονται οι υπόνοιες περί εξάρτησης του Διαχειριστή από τη μητρική του εταιρεία.
3. Συναφώς, η επιλογή της λύσης του ΙΤΟ συνεπάγεται αυξημένη διαχειριστική και ουσιαστική πολυπλοκότητα καθώς και ενισχυμένες απαιτήσεις ρυθμιστικής εποπτείας, οι οποίες καθιστούν το σχήμα δυσεφάρμοστο και αναποτελεσματικό, αν όχι θνησιγενές, στην πράξη. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις δυσκολίες στην διαδικασία πιστοποίησης του ΙΤΟ, την ανάγκη τήρησης αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων και την αυξημένη ρυθμιστική εποπτεία που θα απαιτηθεί μετά την εφαρμογή του.
4. Επιπρόσθετα, ο Σύνδεσμος θα ήθελε να επαναλάβει τις σοβαρές επιφυλάξεις του αναφορικά με το μειωμένο αντικείμενο εργασιών του Λειτουργού της Αγοράς Ενέργειας (ΛΑΓΗΕ), όπως αυτό περιγράφεται στις υπό διαβούλευση διατάξεις. Ειδικότερα, με το προτεινόμενο σχήμα έγινε προσπάθεια να αποφευχθεί η ένταξη του Λειτουργού στο «σύστημα» και τη «δομή» του Διαχειριστή του Συστήματος και, κατά τούτο, στο «σύστημα» και τη «δομή» της ΔΕΗ, επιλογή που θα ήταν αδόκιμη ενόψει των στρεβλώσεων που προκύπτουν από την υφιστάμενη σχέση ΔΕΗ-ΔΕΣΜΗΕ. Εντούτοις, διαπιστώνεται απογύμνωση του Λειτουργού από τις κρίσιμες αρμοδιότητες λειτουργίας της αγοράς πραγματικού χρόνου. Έτσι, το πρόγραμμα κατανομής των μονάδων γενικότερα (dispatching) συνιστά, σύμφωνα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, αρμοδιότητα του Διαχειριστή και όχι του Λειτουργού, μολονότι αφορά σε σημαντικότερες δραστηριότητες που επηρεάζουν αποφασιστικά τη λειτουργία της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
5. Τέλος, αντίθετα με τα συμβαίνοντα στον ηλεκτρισμό, στον τομέα του φυσικού αερίου δεν προβλέπεται η δημιουργία συμβουλευτικής επιτροπής, στην οποία θα μπορούν να συμμετέχουν χρήστες του ΕΣΦΑ και η οποία θα υποβάλλει εκθέσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης του ΕΣΦΑ κλπ.

Β. Ειδικές παρατηρήσεις επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων

Στο πλαίσιο που θέσαμε με τις γενικές μας παρατηρήσεις αναφορικά με το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου, προσήκει, στη συνέχεια, να διατυπώσουμε τις παρατηρήσεις μας αναφορικά με συγκεκριμένες διατάξεις του.

6. Οι ορισμοί του άρθρου 2 θα πρέπει να ισχύουν για το σύνολο του νομοθετήματος και όχι κάποιοι ορισμοί για συγκεκριμένα τμήματα αυτού. Ως έχει το άρθρο αυτό σημαίνει ότι κάποια τμήματα του νομοθετήματος θα στερούνται κάποιων αναγκαίων ορισμών. Επίσης, απουσιάζουν ορισμοί (π.χ. ΣΗΘΥΑ) χωρίς ταυτόχρονα να γίνεται παραπομπή στους ορισμούς άλλων νομοθετημάτων. Ενδεικτικά, στο άρθρο 2 παρ. 3 του Σχεδίου, δίνεται ο ορισμός της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά όχι εκείνος της εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας παρότι οι δύο δραστηριότητες διαχωρίζονται αδειοδοτικά με το άρθρο 145. Ήδη στο άρθρο 2 παρ. 3 εδ. (ιδ), η εμπορία δεν απαριθμείται στις δραστηριότητες ηλεκτρικής ενέργειας. Προτείνουμε τη συγκέντρωση όλων των ορισμών στο άρθρο 2 και, συναφώς, τη συμπλήρωσή τους, έστω με παραπομπή σε άλλα νομοθετήματα. Για παράδειγμα, ο ορισμός της ΣΗΘΥΑ μπορεί να παραπέμπει στον Ν. 3734/2009.
7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 15 του Σχεδίου, πρέπει να προστεθεί νέο εδάφιο μετά το εδάφιο 1, με την εξής διατύπωση: *«Η ΡΑΕ εγκρίνει ακόμη τα Τιμολόγια Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 98 και 151 του παρόντος νόμου».*
Η εν λόγω προσθήκη είναι αναγκαία δεδομένου ότι η έγκριση των τιμολογίων από τη ΡΑΕ προβλέπεται στις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 98 και 151 που εξειδικεύουν το παρόν άρθρο. Βλ., επίσης, και άρθρο 17 παρ. 2 όπου γίνεται λόγος για έγκριση τόσο των μεθοδολογιών όσο και των τιμολογίων μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων.
8. Οι προθεσμίες του άρθρου 34 περί δυνατότητας της ΡΑΕ να αποφασίζει επί καταγγελίας σε διάστημα 3-6 μηνών είναι υπερβολικές και δεν συνάδουν με την ταχύτητα των συναλλαγών και την επιδιωκόμενη ασφάλεια δικαίου.
9. Δεν υπάρχει αναφορά στους όρους, έστω γενικούς, βάσει των οποίων ο Προμηθευτής Τελευταίου Καταφυγίου και ο Προμηθευτής Καθολικής Υπηρεσίας θα παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Αναφορικά με τους δημόσιους διαγωνισμούς που προβλέπουν τα σχετικά άρθρα (άρθρα 55 και 56) του νομοσχεδίου θα πρέπει να υπάρχει αναφορά αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 57, δηλ. ότι κριτήριο επιλογής του υποψηφίου θα είναι η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών με το μικρότερο κόστος.
10. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Σχεδίου θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: *«Εφόσον το Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου πάψει να ανήκει*

σε Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου, τότε για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:». Η αναδιατύπωση είναι απαραίτητη για να δοθεί νόημα στη διάταξη. Ειδάλλως, η απλή αντιγραφή του κειμένου της οδηγίας, η οποία έχει επιλεγεί στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο, είναι κενή περιεχομένου.

11. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 63 τρίμηνη προθεσμία για την απόφαση της ΡΑΕ σε περίπτωση πρόθεσης απόκτησης συμμετοχής σε διαχωρισμένο διαχειριστή συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου είναι υπερβολική και δεν συνάδει με τη σύγχρονη ταχύτητα των συναλλαγών.
12. Αναφορικά με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 65 του Σχεδίου, σύμφωνα με το οποίο «*Η απόκτηση Συμμετοχής στον ΔΕΣΦΑ ΑΕ από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση που ασκεί δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 63 και δεν επιτρέπεται να συνεπάγεται την απόκτηση του Ελέγχου από τις επιχειρήσεις αυτές ή την άσκηση οιοδήποτε δικαιώματος άμεσα ή έμμεσα επί του ΔΕΣΦΑ ΑΕ.*», ο Σύνδεσμος διατηρεί τις επιφυλάξεις του ως προς τη σκοπιμότητα της εν λόγω ρύθμισης. Ας σημειωθεί ότι στο άρθρο 18 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ, το οποίο μεταφέρεται στο εθνικό δίκαιο με το επίμαχο άρθρο 65 του Σχεδίου, δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη δεδομένου ότι αυτή φαίνεται να έχει εφαρμογή μόνο επί μοντέλου ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, στην περίπτωση του οποίου τα πρόσωπα ή οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς παραγωγής ή προμήθειας δεν μπορούν να αποκτούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα επί διαχωρισμένων διαχειριστών (βλ. άρθρο 9 παρ. 1β,γ,δ και παράγραφος 12). Τα ίδια σημειώνουμε και αναφορικά με την πανομοιότυπη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 112 του Σχεδίου σχετικά με τον ΑΔΜΗΕ. Επομένως, καλούμε το Υπουργείο να εξετάσει το ενδεχόμενο απαλοιφής του συγκεκριμένου χωρίου ούτως ώστε να μην τεθούν στην πορεία ζητήματα συμβατότητάς του με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου, δεδομένου μάλιστα ότι οι συνθήκες μετάπτωσης σε μοντέλο ιδιοκτησιακού διαχωρισμού ρυθμίζονται ήδη μέσω των άρθρων 62 (φυσικό αέριο) και 121 (ηλεκτρική ενέργεια).
13. Αναφορικά με το ίδιο άρθρο 65 του Σχεδίου, ας σημειωθεί ότι έχει παραλειφθεί η μεταφορά της παραγράφου 7 του άρθρου 18 της οδηγίας, σύμφωνα με την οποία «*ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς υποβάλλει προς έγκριση στη ρυθμιστική αρχή όλες τις εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες με την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση*». Η προσθήκη της ρύθμισης αυτής είναι απαραίτητη τόσο για ουσιαστικούς λόγους (αποτελεσματικότερη εποπτεία) όσο και για λόγους εναρμόνισης με το παράγωγο δίκαιο της ΕΕ.

14. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του Σχεδίου πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: *«Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 72 και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, το Εποπτικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τη λήψη των αποφάσεων που μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στην αξία των πάγιων στοιχείων των μετόχων του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, ειδικότερα των αποφάσεων σχετικά με την έγκριση των ετησίων και μακροπρόθεσμων σχεδίων χρηματοδότησης, το επίπεδο χρέωσης και τις δανειακές υποχρεώσεις του ΔΕΣΦΑ ΑΕ, καθώς και το ύψος των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους του»* προκειμένου το εποπτικό συμβούλιο να λαμβάνει και τις αποφάσεις που άπτονται του επιπέδου χρέωσης του ΔΕΣΦΑ, όπως επιτάσσει το άρθρο 20 παρ. 1 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ. Εξάλλου, ας σημειωθεί ότι η πρόβλεψη για έγκριση των τιμολογίων Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων από τη ΡΑΕ δεν αναιρεί τη λήψη σχετικών με το επίπεδο των εν λόγω χρεώσεων αποφάσεων από τον Διαχειριστή.

Το ίδιο σκεπτικό ισχύει και αναφορικά με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 117 του Σχεδίου σχετικά με τον ΑΔΜΗΕ, του οποίου η αναδιατύπωση προτείνεται ως εξής: *«Η ΑΔΜΗΕ Α.Ε. διαθέτει Εποπτικό Συμβούλιο υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων που μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στην αξία των πάγιων στοιχείων, και ειδικότερα αποφάσεων σχετικά με την έγκριση του ετήσιου σχεδίου χρηματοδότησης, τον καθορισμό του επιπέδου χρέωσης και δανεισμού του Διαχειριστή του Συστήματος, καθώς και το ύψος των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους»*.

15. Αναφορικά με τις διατάξεις σχετικά με την σύνθεση του εποπτικού συμβουλίου τόσο του ΔΕΣΦΑ όσο και του ΑΔΜΗΕ, ο Σύνδεσμός μας εκφράζει τις σοβαρές επιφυλάξεις του ως προς τη συμβατότητά τους τόσο με το γράμμα όσο και με το πνεύμα των ρυθμίσεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, οι διατάξεις των άρθρων 67 και 117 του Σχεδίου ορίζουν ότι δύο (2) από το σύνολο των επτά (7) μελών του εποπτικού συμβουλίου είτε διορίζονται (ως προς το εποπτικό συμβούλιο του ΔΕΣΦΑ) είτε προτείνονται (ως προς το εποπτικό συμβούλιο του ΑΔΜΗΕ) από το Ελληνικό Δημόσιο. Ας υπομνηστεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 των οδηγιών 2009/72/ΕΚ και 2009/73/ΕΚ, *«Το εποπτικό όργανο αποτελείται από μέλη εκπροσωπούντα την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, μέλη εκπροσωπούντα τρίτους μετόχους και, εφόσον το προβλέπει η σχετική νομοθεσία κράτους-μέλους, μέλη εκπροσωπούντα άλλους ενδιαφερόμενους όπως οι υπάλληλοι του διαχειριστή του συστήματος»*.

Ενόψει της ως άνω πρόβλεψης, το Δημόσιο δύναται να ασκεί αποφασιστική επιρροή στον διορισμό των μελών του εποπτικού συμβουλίου ως μέτοχος της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης. Εντούτοις, νομοθετική πρόβλεψη η οποία προβλέπει *πάντοτε*, ανεξάρτητα από την εκάστοτε μετοχική σύνθεση του Διαχειριστή, τον ορισμό δύο μελών του εποπτικού

συμβουλίου από το Ελληνικό Δημόσιο, αφενός, είναι παντελώς αδικαιολόγητη και, αφετέρου, αποθαρρύνει την πορεία προς το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού. Και τούτο, διότι είναι λογικό η εκάστοτε αλλαγή στη μετοχική σύνθεση του Διαχειριστή με συμμετοχή στο κεφάλαιό του τρίτων μετόχων να συνοδεύεται από ανάλογη μεταβολή και στη σύνθεση του εποπτικού συμβουλίου ώστε στο τελευταίο να εκπροσωπούνται αναλογικά οι μέτοχοί του. Αντιστρόφως, τρίτοι μέτοχοι που - λόγω της «διακράτησης» θέσεων μελών του εποπτικού οργάνου από το Ελληνικό Δημόσιο - δεν θα δύνανται να εκπροσωπούνται αναλογικώς στο εποπτικό συμβούλιο, δεν θα διαθέτουν επαρκή κίνητρα ώστε να εισέλθουν στο μετοχικό κεφάλαιο των Διαχειριστών δεδομένου ότι δεν θα δύνανται να επηρεάζουν τις αποφάσεις τους, για τις οποίες, αντίθετα, θα έχει, σε κάθε περίπτωση, λόγο το Ελληνικό Δημόσιο, γεγονός το οποίο αντιβαίνει στο άρθρο 63 ΣΛΕΕ που προστατεύει την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (βλ. απόφαση του ΔΕΚ στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-463/04 και C-464/04).

16. Το άρθρο 80 του σ/ν είναι εξόχως προστατευτικό για τη ΔΕΠΑ και δεν λαμβάνει υπόψη την πρόβλεψη της Οδηγίας (εισαγ. σκέψη 42) περί μακροχρόνιων συμβάσεων, ήτοι «να μην υπονομεύουν τους στόχους της οδηγίας, να συνάδουν με τη συνθήκη, καθώς και με τους κανόνες του ανταγωνισμού». Η Οδηγία 2009/73/EK διαφοροποιείται από την 2003/55/EK (πρβλ. SEC(2007) 1179 - Impact Assessment 2007, σημείο 4.1.5 και εισ. σκ.21 του Κανονισμού 715/2009/EK) καθώς περιορίζεται ο προστατευτισμός των προϋφιστάμενων συμβάσεων, ιδίως όταν οδηγούν σε σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού εξαιτίας υπέρμετρης δέσμευσης δυναμικότητας σε σημεία εισόδου. Συγχρόνως, το εν λόγω άρθρο του ν/σ παραλείπει οποιαδήποτε αναφορά στην επιταγή του Κανονισμού 715/2009 περί ανεξάρτητης δέσμευσης δυναμικότητας μεταξύ σημείων εισόδου και εξόδου (βλ. ιδίως εισαγ. σκέψη 19 του Κανονισμού). Για λόγους ασφάλειας δικαίου, προτείνεται η προσθήκη αυτούσιων των κρίσιμων χωρίων του Κανονισμού 715/2009.

Το άρθρο, επίσης, αναφέρει ότι ο ΔΕΣΦΑ επεξεργάζεται τις υποβαλλόμενες αιτήσεις δέσμευσης δυναμικότητας με τη σειρά της χρονικής τους προτεραιότητας, ενώ προβλέπει τη σύναψη συμβάσεων για μελλοντικά διαθέσιμη δυναμικότητα. Για την αποφυγή, ωστόσο, καταστάσεων καταχρηστικής δέσμευσης του συστήματος επιβάλλεται η διευκρίνιση με προσθήκη στο άρθρο 80 ότι «Η δέσμευση δυναμικότητας σε σημεία εξόδου προϋποθέτει την έγγραφη συναίνεση του εξυπηρετούμενου πελάτη».

17. Το σ/ν αναφέρεται εκτενώς στη «Δηλούμενη Διαμετακόμιση» (transit). Είναι γνωστό ότι ήδη από την Οδηγία 2003/55/EK και τον κανονισμό 1775/2005 έχει καταργηθεί ο όρος «Δηλούμενη Διαμετακόμιση» και έχει αντικατασταθεί πλήρως από τον ορισμό του όρου «μεταφορά» (transmission), και δεν υπάρχει ως διακριτός ορισμός. Επίσης, η περιοριστική

απαρίθμηση χωρών στις οποίες μπορούν να έχουν έδρα εταιρείες οι οποίες ζητούν δικαίωμα για μεταφορά αερίου δεν δικαιολογείται.

18. Η διάταξη του άρθρου 93§3, η οποία είχε περιληφθεί και στο ν. 3428/2005 δε δικαιολογείται από πλευράς δικαίου ανταγωνισμού: λ.χ. εάν η ΔΕΠΑ κατέχει μερίδιο προμήθειας στην Ελληνική αγορά της τάξης του 90% και η «δεύτερη» εταιρεία, έχοντας έναν ή δύο πελάτες αγγίζει το 3 ή 5%, είναι παράλογο να απαιτείται και από την εταιρεία αυτή η τήρηση ειδικών όρων δημοσιοποίησης προτύπων συμβάσεων κλπ. αντίστοιχων με αυτούς που επιβάλλονται στη ΔΕΠΑ. Επιβάλλεται, επομένως, η απαλοιφή της παραγράφου 3.

19. Η επιφυλασσόμενη στο άρθρο 102§1 δυνατότητα του ΔΕΣΦΑ να προμηθεύεται αέριο εξισορρόπησης από τη ΔΕΠΑ χωρίς τη διενέργεια διαγωνισμού αντίκειται στις προβλέψεις της Οδηγίας 2009/73/EK και του Κανονισμού 715/2009. Επομένως, θα πρέπει να απαλειφθεί η διάταξη αυτή.

Στην παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου περιορίζεται αδικαιολόγητα το αντικείμενο διαγωνισμών «απελευθέρωσης ενέργειας» σε ποσότητες ΥΦΑ που αντιστοιχούν σε μακροχρόνιες συμβάσεις προ του 2004, αποκλείοντας την αντίστοιχη απελευθέρωση ενέργειας όσον αφορά ποσότητες αερίου αγωγού (pipeline gas). Επομένως, η διάταξη πρέπει να επαναδιατυπωθεί συμπεριλαμβάνοντας στους διαγωνισμούς απελευθέρωση ενέργειας και του αερίου αγωγού.

20. Προκειμένου να μπορεί να ασκηθεί πλήρως το δικαίωμα επιλογής προμηθευτή, η παράγραφος 3 του άρθρου 102 θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως ακολούθως, «*Η μεταβολή με τις διατάξεις του νόμου αυτού, του νομικού πλαισίου που διέπει τις συμβάσεις προμήθειας Φυσικού Αερίου μεταξύ της ΔΕΠΑ ΑΕ και των πελατών της, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δε συνιστά σπουδαίο λόγο καταγγελίας των συμβάσεων αυτών από τη ΔΕΠΑ Α.Ε.*». Η διατύπωση αυτή συνάδει και με το πνεύμα του Παραρτήματος Ι, σημείο 1(β) της Οδηγίας 2009/73/EK: «*Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πελάτες παραμένουν ελεύθεροι να λύσουν τις αντίστοιχες συμβάσεις, εάν δεν αποδέχονται τους νέους όρους οι οποίοι τους έχουν κοινοποιηθεί από το φορέα παροχής υπηρεσιών αερίου*». Αντιθέτως, δεν νοείται περιορισμός του δικαιώματος καταγγελίας των πελατών της ΔΕΠΑ Α.Ε..

21. Αναφορικά με τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 105 παρ. 2, 107 παρ. 2 και 129 παρ. 2 του Σχεδίου, σε συνέχεια των όσων αναφέραμε στις γενικές παρατηρήσεις μας, εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας για την απομείωση των αρμοδιοτήτων του ΛΑΓΗΕ αναφορικά με τη λειτουργία της χονδρεμπορικής αγοράς ενέργειας. Από τις εν λόγω διατάξεις προκύπτει ότι η θεμελιώδης -για τη λειτουργία της χονδρεμπορικής αγοράς ενέργειας που αφορά στη δραστηριότητα της κατάρτισης του προγράμματος κατανομής

των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, μετά την ολοκλήρωση του ΗΕΠ και, γενικότερα, η διενέργεια του dispatching συνιστά αρμοδιότητα του ΑΔΜΗΕ και όχι του ΛΑΓΗΕ ως ανεξάρτητου Λειτουργού της αγοράς. Η απογύμνωση του ΛΑΓΗΕ από την ουσιαστικότερη αρμοδιότητα της λειτουργίας της αγοράς δεν συνάδει με τον θεμελιώδη στόχο –επιβαλλόμενο από τον Ευρωπαϊκό νομοθέτη– για υλοποίηση της απελευθέρωσης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Και τούτο, διότι, κεντρικό άξονα του ως άνω στόχου αποτελεί η διαφάνεια και η ρευστότητα στην αγορά. Η δε διαφάνεια συνδέεται άρρηκτα με την εμπιστοσύνη ότι οι χονδρικές τιμές είναι το αποτέλεσμα ουσιαστικού και ανόθευτου ανταγωνισμού μεταξύ των παικτών της αγοράς. Εξάλλου, η θεμελιώδης έλλειψη στην ανταγωνιστική δομή της αγοράς ενέργειας εντοπίζεται στη συστηματική σύγκρουση συμφερόντων λόγω ανεπαρκούς διαχωρισμού των δικτύων από τα ανταγωνιστικά τμήματα του κλάδου¹.

Πολλώ δε μάλλον, καθίσταται προφανές και επιβεβλημένο (*a minore ad maius*) να απουσιάζει η εγγενής αυτή σύγκρουση συμφερόντων από τη διαχείριση της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να μη δυσχεραίνεται η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και η επίτευξη ικανοποιητικού επιπέδου διαφάνειας. Η ισότιμη πρόσβαση όλων των «παικτών» στις απαραίτητες πληροφορίες για τη διαμόρφωση της καθημερινής στρατηγικής τους στο πλαίσιο της αγοράς είναι απολύτως αναγκαία σε αντίθεση με δομές στις οποίες η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση –μέσω θυγατρικής της εταιρείας για παράδειγμα– θα έχει ενδεχομένως όχι μόνο προνομιακή πληροφόρηση, αλλά και τη δυνατότητα παρέμβασης σε πραγματικό χρόνο επί τη βάση της πληροφόρησης αυτής προς δικό της όφελος.

Ενόψει των ανωτέρω και, ιδίως, των γνωρισμάτων της ελληνικής χονδρεμπορικής αγοράς ενέργειας με τις εγγενείς αδυναμίες της και την ήδη υπάρχουσα αβεβαιότητα και δυσπιστία των παικτών της αγοράς ως προς τη διαφάνεια των όρων που τη διέπουν, η ύπαρξη του Λειτουργού της Αγοράς, καθίσταται ουσιαστική μόνο εφόσον ο τελευταίος αναλάβει όλες τις σχετικές με τη λειτουργία της αγοράς αρμοδιότητες. Επομένως, ενόψει του ότι η παρούσα οργάνωση της χονδρεμπορικής αγοράς συνίσταται, *πρώτον*, στην αγορά της επόμενης μέρας (*day ahead schedule*), *δεύτερον*, στην αγορά πραγματικού χρόνου, η οποία αφορά το πρόγραμμα κατανομής και το dispatching και, *τρίτον*, στον υπολογισμό της οριακής τιμής αποκλίσεων (*ex post*) και την εκκαθάριση αυτών, αρμοδιότητες που συνδέονται με τις ως άνω πτυχές πρέπει να αναλαμβάνονται και να ασκούνται από τον ανεξάρτητο από την καθετοποιημένη επιχείρηση Λειτουργό της Αγοράς. Αντίθετα, η αποψίλωση του Λειτουργού

¹ Βλ. «Έρευνα δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (Ε) αριθ. 1/2003 στον ευρωπαϊκό κλάδο του αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας (Τελική Έκθεση)», Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

από κάποια ή κάποιες εκ των ως άνω αρμοδιοτήτων είναι αδικαιολόγητη και προβληματική. Συμπερασματικά, προκειμένου η δημιουργία ενός ανεξάρτητου Λειτουργού της Αγοράς να οδηγεί σε ουσιαστική πραγμάτωση υγιών όρων ανταγωνισμού και επίτευξη ικανοποιητικού βαθμού διαφάνειας στην ημερήσια χονδρεμπορική αγορά, οι σχετικές με την κατανομή φορτίων και τον υπολογισμό της οριακής τιμής αποκλίσεων δραστηριότητες πρέπει να απονεμηθούν στον ΛΑΓΗΕ ως ανεξάρτητο από την ΔΕΗ Λειτουργό της Αγοράς.

22. Αναφορικά με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 106 του Σχεδίου, η επίμαχη διάταξη ορίζει ότι *«Στη διαγωνιστική διαδικασία δύνανται να συμμετέχουν και υφιστάμενες μονάδες παραγωγής, οι οποίες υποβάλλουν μακροπρόθεσμες εγγυήσεις ως προς την ικανότητά τους να ικανοποιούν τους όρους της πρόσκλησης, υπό την προϋπόθεση ότι δύνανται να καλύψουν απαιτήσεις για πρόσθετο δυναμικό κατά την παράγραφο 4»*. Η προτεινόμενη διατύπωση έρχεται σε ευθεία αντίθεση τόσο με τον τίτλο όσο και με το σκοπό του συγκεκριμένου άρθρου (Δημιουργία **νέου** δυναμικού παραγωγής μέσω διαδικασίας υποβολής προσφορών). Η έννοια της αντίστοιχης παραγράφου 4 του άρθρου 8 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ, σύμφωνα με την οποία *«Στις προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών για το απαιτούμενο δυναμικό παραγωγής, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι προσφορές υφιστάμενων μονάδων παραγωγής για προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες συνοδεύονται από μακροπρόθεσμες εγγυήσεις, εφόσον με τον τρόπο αυτόν μπορούν να αντιμετωπιστούν οι πρόσθετες απαιτήσεις»*, είναι προφανώς διαφορετική από αυτήν που επιχειρείται να εισαχθεί με την προτεινόμενη ρύθμιση και αφορά στην συνεκτίμηση των υφιστάμενων δυνατοτήτων κάλυψης της ζήτησης κατά την διαμόρφωση του αντικειμένου του διαγωνισμού.

Ενόψει των ανωτέρω και προς αποφυγή παρερμηνειών -εάν όχι ευθείας παράβασης της προαναφερθείσας διάταξης της οδηγίας- προτείνεται να αναδιατυπωθεί το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 106 του Σχεδίου και να μεταφερθεί επί λέξει η ανάλογη ρύθμιση της οδηγίας.

23. Το άρθρο 107§στ (αα) θα πρέπει, για λόγους σαφήνειας, να επαναδιατυπωθεί ως εξής:
«Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος ρυθμίζονται ιδίως [...] Ο τρόπος, η έκταση, οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τους οποίους κατά την κατανομή του φορτίου στις διαθέσιμες εγκαταστάσεις παραγωγής, ο Διαχειριστής του Συστήματος δίνει προτεραιότητα:
 (αα) *«Στις προβλεπόμενες στο άρθρο 9 του νόμου 3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129) εγκαταστάσεις παραγωγής.»* Τούτο εξάλλου συνάδει με τη διατύπωση: **(α)** του άρθρου 3§1γ του σ/ν που περιγράφει τους στόχους του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού, **(β)** του άρθρου 129§2θ του σ/ν που αφορά στις συμβάσεις αγοραπωλησίας ηλ. ενέργειας που συνάπτει ο ΛΑΓΗΕ (βλ. και άρθρο 140§2^η για το ΔΕΔΔΗΕ), **(γ)** του άρθρου του άρθρου 141§2β του σ/ν που ρητώς αναφέρει τόσο τις μονάδες ΑΠΕ όσο και ΣΗΘΥΑ, αναφορικά με τον Κώδικα Διαχείρισης Ηλεκτρικών Συστημάτων Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, και **(δ)** του άρθρου 144§1 που αφορά στις άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά.
24. Αναφορικά με τις ρυθμίσεις που εισάγουν οι διατάξεις των άρθρων 113 παρ. 3, 114 παρ. 5 και 115 παρ. 4 του Σχεδίου, σύμφωνα με τις οποίες «η διαδικασία και γενικά κάθε λεπτομέρεια» για τη μεταφορά προσωπικού της ΔΕΗ ή του ΔΕΣΜΗΕ προς τον ΑΔΜΗΕ αποφασίζεται αφού ληφθεί υπόψη «η γνώμη της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης του προσωπικού...» της ΔΕΗ ή του ΔΕΣΜΗΕ, κατά περίπτωση, ο Σύνδεσμος εκφράζει τις ανησυχίες του. Και τούτο, διότι, με τις εν λόγω προβλέψεις φαίνεται να επιχειρείται μια θεσμική αναβάθμιση του ρόλου των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εν λόγω εταιρειών ο οποίος υπερβαίνει τον συνήθη ρόλο που τους αναγνωρίζει το γενικό εργατικό δίκαιο αλλά και το Σύνταγμα. Η εν λόγω ενίσχυση του ρόλου των συνδικαλιστικών οργανώσεων προβληματίζει τον Σύνδεσμο ο οποίος εκφράζει φόβους για τυχόν πρόβλεψη όρων, με τις επίμαχες αποφάσεις, σχετικά με τη διαδικασία μεταφοράς και γενικά κάθε λεπτομέρεια αυτής, οι οποίοι θα επιβαρύνουν υπέρμετρα τον υπό σύσταση ΑΔΜΗΕ προς όφελος των μεταφερόμενου προσωπικού, και βέβαια εις βάρος των υπόλοιπων Συμμετεχόντων που επωμίζονται το κόστος χρήσης του Συστήματος.
- Ενόψει τούτου, ο Σύνδεσμος προτείνει την αναμόρφωση των διατάξεων ώστε, εάν τελικά διατηρηθούν, οι σχετικές αποφάσεις να υπόκεινται τουλάχιστον σε έγκριση της ΡΑΕ. Η ανεξάρτητη αρχή θα κληθεί να παίξει τον ρόλο του εγγυητή της διαφάνειας της διαδικασίας και της αποτελεσματικότητας των επίμαχων αποφάσεων.
- Ειδικότερα, η παράγραφος 3 του άρθρου 113 του Σχεδίου θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: *«Με απόφαση του Δ.Σ. της ΔΕΗ Α.Ε, που εκδίδεται αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης του προσωπικού της και η οποία*

υπόκειται σε έγκριση της ΡΑΕ, καθορίζονται η διαδικασία και γενικά κάθε λεπτομέρεια για τη μεταφορά του ως άνω προσωπικού της ΔΕΗ Α.Ε. στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε.».

Συναφώς, η παράγραφος 5 του άρθρου 114 του Σχεδίου θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Με απόφαση του Δ.Σ. της ΔΕΣΜΗΕ Α.Ε., που εκδίδεται αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης του προσωπικού της και η οποία υπόκειται σε έγκριση της ΡΑΕ, καθορίζονται η διαδικασία και γενικά κάθε λεπτομέρεια για τη μεταφορά του προσωπικού της ΔΕΣΜΗΕ Α.Ε. στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε.».

Τέλος, η παράγραφος 4 του άρθρου 115 του Σχεδίου θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Με απόφαση του Δ.Σ. της ΔΕΗ Α.Ε. που εκδίδεται αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης του προσωπικού της και η οποία υπόκειται σε έγκριση της ΡΑΕ, καθορίζεται η διαδικασία και γενικά κάθε λεπτομέρεια για τη μεταφορά του ως άνω προσωπικού της ΔΕΗ ΑΕ στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε.».

25. Όσον αφορά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 116, με το οποίο θεσπίζονται ρυθμίσεις για την εγγύηση της ανεξαρτησίας της διοίκησης του ΑΔΜΗΕ, ο Σύνδεσμος προτείνει την διαγραφή του χωρίου «με την επιφύλαξη της δραστηριότητας μεταφοράς της ΔΕΗ ΑΕ», με το οποίο εισάγεται αδικαιολόγητη εξαίρεση από τον τιθέμενο κανόνα, σύμφωνα με τον οποίον «Η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες, δεν κατείχε καμία επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με τη ΔΕΗ ΑΕ ή με οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτή επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 [...] και τη ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ ή τους μετόχους που ασκούν τον έλεγχό της, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από τον διορισμό». Η διαγραφή του επίμαχου χωρίου είναι αναγκαία διότι η εν λόγω εξαίρεση είναι προδήλως αδικαιολόγητη και φαίνεται να παραβιάζει το άρθρο 19 παρ. 3 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ. Το τελευταίο ορίζει ότι τα εν λόγω πρόσωπα που θα διοριστούν σε θέσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΔΜΗΕ δεν πρέπει να κατέχουν «καμία επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ή **οποιοδήποτε μέρος της...**» χωρίς να προβλέπει σχετικές εξαιρέσεις.
26. Συναφώς, η ρύθμιση της παραγράφου 9 του άρθρου 116 του Σχεδίου, με την οποία επεκτείνονται οι τιθέμενες για την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση απαγορεύσεις των παραγράφων 3 έως 8 σε «κάθε άλλη[ς] επιχείρηση[ς] που εκτελεί δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, καθώς και κάθε συνδεδεμένη, κάθετα ή οριζόντια, με αυτές επιχείρηση» είναι πλήρως αναπαισιολόγητη. Εξάλλου, οι εν λόγω προβλέψεις δεν αποτελούν μεταφορά καμίας ανάλογης διάταξης του

υπό ενσωμάτωση δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεδομένου ότι μόνο στην περίπτωση της κάθετα οργανωμένης επιχείρησης τίθεται ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων σε περίπτωση μοντέλου ΙΤΟ, όπως εν προκειμένω.

27. Στο άρθρο 117§10(γ) προβλέπεται ότι *«για τη λήψη αποφάσεων που μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στην αξία των πάγιων στοιχείων, και ειδικότερα αποφάσεων σχετικά με την έγκριση του ετήσιου σχεδίου χρηματοδότησης, τον καθορισμό του επιπέδου δανεισμού του Διαχειριστή του Συστήματος, και το ύψος των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους και αποφάσεων περί διορισμού του ΔΣ της ΑΔΜΗΕ ΑΕ απαιτείται η θετική ψήφος της πλειοψηφίας των μελών που ορίζονται από τη ΔΕΗ Α.Ε.»* Η σχετική πρόβλεψη δε συνάδει με το πνεύμα του διαχωρισμού δραστηριοτήτων ούτε δικαιολογείται εξ απόψεως εταιρικού δικαίου
28. Αναφορικά με το άρθρο 145 του Σχεδίου, ο Σύνδεσμος σημειώνει ότι είναι αναγκαία η πρόβλεψη μεταβατικής διάταξης για ρύθμιση των ζητημάτων, α) αναφορικά με τις υφιστάμενες άδειες, οι οποίες έχουν χορηγηθεί δυνάμει του ισχύοντος καθεστώτος, β) αναφορικά με την εν εξελίξει αδειοδοτική διαδικασία για αιτήσεις που έχουν υποβληθεί δυνάμει του ισχύοντος καθεστώτος, δεδομένου ότι βάσει του υφιστάμενου πλαισίου οι άδειες προμήθειας επιτρέπουν την δραστηριοποίηση των κατόχων τους τόσο στην χονδρεμπορική αγορά (εισαγωγές-εξαγωγές), όσο και στην λιανική (προμήθεια), ενώ με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις οι άδειες για την άσκηση των ως άνω δραστηριοτήτων διαχωρίζονται (Άδεια Εμπορίας και Προμήθειας). Θα πρέπει να προβλεφθεί ρητά ότι σε υφιστάμενους κατόχους άδειας προμήθειας, οι οποίοι θα επιλέξουν να δραστηριοποιούνται και στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε Επιλέγοντες Πελάτες, επιβάλλεται να αυξήσουν το μετοχικό τους κεφάλαιο ώστε να προσαρμοστούν στα ελάχιστα όρια του άρθρου 145.
29. Τέλος, προς αποφυγή τυχόν νομικού κενού το οποίο θα επέφερε αβεβαιότητα και ασάφεια του νομικού πλαισίου και ενδεχομένως να ανέβαλε για αόριστο - και σε κάθε περίπτωση σημαντικό - χρόνο την άσκηση των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στη ΡΑΕ, ήτοι μέχρι την έκδοση νέων Κωδίκων, Κανονισμών, κλπ, ο Σύνδεσμος θεωρεί απαραίτητη τη θέσπιση των κατωτέρω μεταβατικών διατάξεων, οι οποίες από συστηματική άποψη, θα μπορούσαν να προστεθούν ως εδάφια δεύτερο και τρίτο στην παράγραφο 2 του άρθρου 156 του Σχεδίου. Προτείνεται η προσθήκη δεύτερου και τρίτου εδαφίου στο άρθρο 156, παρ. 2 με το εξής περιεχόμενο:
«2...Υφιστάμενοι κώδικες, κανονισμοί, εγχειρίδια και αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από Υπουργούς, τη ΡΑΕ ή άλλες αρμόδιες αρχές δυνάμει του προϊσχύσαντος νομικού καθεστώτος για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο εν γένει, τροποποιούνται εφεξής

σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την κατάργηση ή την αντικατάστασή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Γνώμες της ΡΑΕ που έχουν διατυπωθεί στο πλαίσιο διαδικασιών τροποποιήσεων των Κωδίκων, Κανονισμών και λοιπών κανονιστικών κειμένων δυνάμει του προϊσχύσαντος καθεστώτος και δεν έχουν ενσωματωθεί στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο δημοσιεύονται άμεσα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λογίζεται ότι επιφέρουν αυτοδικαίως τις προταθείσες τροποποιήσεις με τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου. Τυχόν κενά του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου δεν κωλύουν την έκδοση πράξεων και τη σύναψη συμβάσεων που προβλέπονται στη νομοθεσία για την άσκηση δραστηριοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου αλλά καλύπτονται ερμηνευτικά με αναλογική εφαρμογή των ισχύοντων κανόνων του εθνικού και ευρωπαϊκού δικαίου, καθώς και από την εθνική και διεθνή πρακτική, εφόσον υπάρχουν ».

«3. Οι υφιστάμενες άδειες παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας και προμήθειας και διανομής φυσικού αερίου καθώς και όλες οι εν γένει εγκρίσεις, συμβάσεις, πράξεις και άδειες που αφορούν σε δραστηριότητες ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και έχουν χορηγηθεί δυνάμει του προϊσχύσαντος νομοθετικού καθεστώτος διατηρούν πλήρη ισχύ μέχρι την λήξη της ισχύος τους ή την ανάκλησή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Αιτήσεις για χορήγηση αδειών αναφορικά με την άσκηση δραστηριότητας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου που έχουν υποβληθεί δυνάμει του προϋφιστάμενου νομικού καθεστώτος, διεκπεραιώνονται εφεξής από τη ΡΑΕ σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Γνώμες της ΡΑΕ που έχουν διατυπωθεί στο πλαίσιο διαδικασιών χορήγησης των ως άνω αδειών δυνάμει του προϊσχύσαντος καθεστώτος επικυρώνονται με σχετική απόφαση της ΡΑΕ».

Με εκτίμηση,

Αναστάσιος Καλλιτσάντης
Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΣΑΗ